

Edistysmielisten ihmisten
edistysmielinen sanomalehti

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Poliittisen ja taloudellisen
kansanvallan puolesta

Tiistaina, helmikuun 2, 1965 - Tuesday, February 2, 1965

ORGAN OF THE FINNISH AMERICAN LEAGUE FOR DEMOCRACY

61:n vuosikerta - Volume LXI - No. 13 - 1965

Finland's Contribution to American Civilization

A granite monument in Chester, Pennsylvania, and a memorial plaque on the opposite shore of the Delaware River at Finn's point, New Jersey, commemorate the arrival of the first Finnish pioneers on this continent more than 300 years ago.

As Finland was then a part of Sweden, the colony founded in 1638 was named New Sweden. From 1638 to 1654 the land along both shores of the Delaware was the colony's territory and a succession of ships brought additional settlers of which at least half were Finns. Many settlements developed along the river. One was on the present site of Philadelphia and was called "Sauna", a Finnish word meaning Finnish steam bath or bath house. From earliest times the Finnish settlers have always built saunas first, using them as temporary dwellings until a more spacious house was built. As the Finns were the first pioneers to settle where Philadelphia is now, it is not surprising that the place was once called Sauna.

Other Finnish settlements were called Finland and Upland and were at the site of what is now Chester, Pennsylvania. A sizeable colony of Finns settled in present-day New Jersey around what is still known as Finn's Point. The Finns built their log cabins and saunas like their forefathers in Finland had done for more than a thousand years. The log cabins became the pride and symbol of pioneer life as the Finnish sauna baths are today, becoming more and more popular in this country.

We learn from a history of this colony, published in 1702, that in the settlement called Finland, the Finns lived without fortifications, at peace with the Indians. Together with the Swedes, they founded the first town, built the first schools and roads, established the first courts and constructed the first churches in the Delaware Valley, and in so doing, made an important and lasting contribution to American civilization.

OUR 60th ANNIVERSARY

Sixty years ago, on January 31, 1905, Finnish immigrants who settled in Fitchburg the latter part of the last and the first part of this century founded RAIVA AJA (PIONEER) and launched a newspaper that has taken its place as the leading Finnish language newspaper published in the United States.

RAIVA AJA has served well its readers not only in Fitchburg and New England but throughout the United States, for it is mailed to every corner of our country. It has kept its readers abreast of international and national news, and has followed developments in Finland closely. Its local correspondents in the Finnish American centers have provided news of their area activities.

RAIVA AJA has always been a staunch defender of the democratic way of life and has fought a number of battles against those who have tried to mislead the Finns in support of extreme social and political ideas and philosophies. RAIVA AJA's unflinching championship of democracy has been a deciding factor in keeping the Finns true and loyal to these principles, upon which our country is founded.

RAIVA AJA'S political and social orientation is best described as social democratic. By this is meant: Unflinching support of the democratic way of life, seeking constantly to improve government to better respond to the needs of the people; to work for improvement of social and economic conditions so that the resources and productive capacities of our nation could best serve the American people... "the Great Society".

Benjamin Franklin once said that a good newspaper is a "workingman's university" and surely RAIVA AJA has been just that to those who have come from Finland.

We are, indeed, happy to receive from the President of the United States, Lyndon B. Johnson, and the President of Finland, Urho Kekkonen, greetings on the occasion of our 60th anniversary. Also, from the Chairman, Rafael Paasio and Secretary, Kaarlo Pitsinki, of the Social Democratic Party of Finland.

We note with pleasure the greetings of Congressman Philip Philbin and the Mayor of Fitchburg, George J. Bourque.

To the many businesses and organizations that have joined in greeting us on the completion of six decades as a newspaper we wish to express our sincere gratitude.

Savelle Syrjala
Manager and Editor-in-chief

Although 16 years after its founding, the colony of New Sweden passed under Dutch rule and 8 years later to the British, the settlers remained and were even increased by newcomers. They retained their identity - linguistic, religious and cultural - but ultimately merged with the main stream of American nationality. The historical fact remains, however, that the Finns were one of the nationalities that helped to settle the original thirteen states of the Union, the others being the English, Dutch and Swedes. Even today, some old names in Pennsylvania and Delaware could be traced back to their Finnish origin. Only a few are found in history books, because history in those days was not so much written as it was made by the work and toil of these early settlers. Some of them, however, are still remembered like Long Finn or John Finn, who was maybe the first true rebel against the Colonial rule. But he lived too early and suffered for it.

John Morton, the man who cast the deciding vote in favor of the Declaration of Independence, was luckier. It seems that his great-grandfather was Martti Marttinen, born in Rautilampi, Finland in 1606. He came with his young son, Martti Marttinen, Junior, through Sweden to Delaware in 1641. Their name, Marttinen, was later changed many times in Swedish and British official records to Martenson, Marten, Martin, and finally Morton. What Morton, with the other "Founding Fathers", accomplished was foreseen many years earlier by another well-known Finn, the naturalist, Peter Kalm. He was son of a Finnish pastor and professor in the University of Turku, then the capital of Finland, traveled widely in America from 1748 to 1751 as the first investigator of plant and animal life here. This famous scientist prophesied: "If the French can be driven from the American continent and the Indians defeated, then the American colonies will fight Great Britain and win their independence".

After the death of the main promoter in Sweden of the Delaware colony, a Finnish nobleman named Klaus Fleming, and the passing of the settlement to the Dutch rule and some years later, to the British, interest in emigration to America faded in Finland and Sweden for a long time. Occasionally, Finnish sailors arriving at the ports of the North, South and West Coasts, would be found searching for their fortunes in the New World during the following century.

As a consequence of the Napoleonic wars in Europe, Finland was separated from Sweden and passed under the rule of Russian Czars in 1808. Then from 1830 to 1840, a considerable number of Finns immigrated to Alaska, which also belonged to Russia at the time. Alaska even had two Finnish governors; Admiral Etholen in 1840; and Captain Furuhjelm in 1859. A considerable amount of trade developed between Finland and Alaska and numerous Finnish ships transported goods and emigrants around Cape Horn to Alaska. Later, when Alaska was sold in 1867 to the United States, many Finns stayed on and settled, particularly around the Sitka. The descendants of these early Finns and those who came later, played an important part in the development of this territory, which now, a century later, has become the 50th state of the Union. The Finns in Alaska were not only early pioneers, hunters and fur traders, fishermen and gold diggers, but also administrators, mayors and officials who advanced law and order in this (at the time) faraway land.

Large number of finns
begin arriving

The great flow of emigration from Finland over the Atlantic began, however, in the latter part of the last century. In 1865, a group of 35 Finns arrived in upper Michigan. From then on, more and more came to Michigan and Minnesota where they found work in mines and iron furnaces, lumber camps and in agriculture. Some remained on the East Coast in New York and in the New England States where there are today several Finnish communities, particularly here in Massachusetts, Connecticut and Maine. Between 1871 and 1873 Finns were pushing their way to the furthestmost western points of the country; to Astoria, Oregon (where they have since held an important place as fishermen) and to the State of Washington. The depressions which occurred in the United States in the years 1873 and 1893 temporarily slowed down emigration from Finland. It increased later and reached its peak at the turn of the last century and continued to be high until the outbreak of the First World War and soon thereafter.

Ambassador
RICHARD R. SEPPÄLÄ

Finnish immigration to the United States remained, however, rather modest in comparison to that of many other European nationalities. The number of Finns in the United States - immigrants and second generation (one of the parents being a Finn) - never exceeded 150,000 in any given year according to the official American statistics. Several unofficial estimates included all people of Finnish origin who still knew Finnish or Swedish or who otherwise could be counted as Finns. These estimates vary between three and four hundred thousand as maximum on any given year. This is understandable if we take into account the fact that the total population of Finland was, at the turn of the century when immigration was at its highest, only about two and a half million, and today, when immigration has slowed down, four and a half million.

During these past decades, the Finns settled mainly in the middle east and northernmost states of the East and West Coasts as already indicated. In these areas, the immigrants toiled mainly in the mines, lumber camps and railway construction works, and later, as pioneers. It has been said that no nationality of comparable size dug more iron and other metals out of the earth of this country than the Finns.

As Finland is still today a country of forests, the Finnish immigrants were used to heavy forest work and carpentry of every kind. In this respect, professor Van Cleef from Ohio University writes about the Finns: "In efficiency in the mines, the Finns rank close to the top. They make good timbermen in the underground mines for they are reputed clever and ingenious with the axe and the log."

The majority of the Finnish immigrants came originally from agricultural life. It is not surprising, therefore, that they found their steps leading back to farm life in America.

It was the aim of most of those who began working in the mines and lumber camps to obtain homesteads or to buy farms as soon as they had the means to do so. They generally obtained 40 to 120 acres, often cut-over land in Michigan, filed for a homestead in Minnesota, or bought a run-down farm in western New York, Connecticut or elsewhere. Then they settled down to work and often cleared the stumpy land, acre after acre, making of these virgin or run-down lands flourishing farms. They were not only handy in tilling the soil, but they built their own homes, shod their own horses, and showed skill in different kinds of manual work. In the Scientific Monthly, May, 1923, professor Van Cleef writes that "the Finn is thrifty and independent. Both of these qualities are the consequence of his life upon the farm in his native country where isolation and the struggle against the odds of nature challenge the strongest and bravest of men. He has consequently developed a penchant for work, a tenacity of purpose, and a skill in farm management which may well be the envy of the peer of America's best farmers."

Most of these emigrants came here with little means to search for a better life or to earn money to return home and buy a farm. Therefore, the first generation, except in a few cases, could not start industries or commercial enterprises. From early times, however, the Finnish emigrants have been pioneers in establishing cooperatives in such fields as agriculture, dairy farming, retail stores, and insurance. It has been said that if two Finns meet they are either on their way to their cooperative or their sauna bath. Both these, even today, are most important; one to the economic and the other to their physical well-being! Thanks in part to these institutions in their life, many Finns from later generations have reached the top even in private business and industry. There are many outstanding engineers of Finnish descent and Finland has given this country several outstanding architects of which the Saarinens - father and son - are the most famous. Our best living architect, Alvar Aalto, who last year received the Gold Medal of the Institute of American Architects, has been both lecturing and teaching in this country.

A Lecture

by

His Excellency

RICHARD R. SEPPÄLÄ

Ambassador of Finland to the United States

Delivered April 16, 1964

At Suffolk University, Boston, Mass.

Finns rich in folklore

Finns are an artistic race also, having one of the richest traditions in folklore and popular music. Since 1880, nearly every Finnish temperance and church society has had a choir, orchestra, or amateur theatre group. The American Journal of Folklore wrote in October, 1934: "The Finns in Minnesota have maintained much of the folk-lore of their homeland and have greatly enriched the musical life of the state." Finnish folk-lore had a special influence on Longfellow when he wrote "Hiawatha". He had read with great interest the German translation of the Finnish national epic, "Kalevala", Nathan Haskell Dole wrote in his introduction to "Hiawatha" in February, 1898: "But it is not extravagant to claim that just as Virgil imitated Homer, so Longfellow more or less consciously imitated the Suomi epic (Kalevala), nor does it detract from the value or interest of the poem."

In other artistic fields, as well, there has been a rich exchange between our countries to this day. Both Finnish-American and American-American, orchestras and conductors have visited Finland as have similar Finnish groups, conductors, singers and actors visited this country. Our distinguished composer and conductor, Oskari Merikanto, visited this country in 1900 and many artists and conductors have followed since. In 1914 our famous composer, Jean Sibelius, made an extensive visit to this country, and not long afterwards, the conductor of the Minneapolis Symphony Orchestra, Mr. Oberhof, introduced the traditional presentations of Sibelius' music here.

In recent years, Finnish designers of furniture, glass, ceramics and textiles have had an important influence on contemporary American design and living as part of the recent Scandinavian revival in this country.

Physical education, gymnastics, wrestling and track and field sports were very popular in Finland at the time of the largest immigration to the United States. Therefore, it was only natural that young Finns in this country founded sports clubs which have given a valuable support even to American Olympic Teams. Particularly, Finnish long distance runners, who visited America (some settling here) have been an inspiration to the youth of this country. The most famous of these sportsmen is "the Flying Finn", Paavo Nurmi, who during the 1920's and 1930's held most world records on distances over a mile. Recently, Nurmi visited this country again as a sports veteran and was received by the President of the United States and welcomed by all sportsmen, particularly by those who remembered him from his days of glory.

Today, as American citizens, descendants of Finnish immigrants are university professors, educators, lawyers and others, have achieved success and high positions in business and industry. Although most of them no longer speak our language, they have their roots in Finland and form a firm link between our two countries. This bond, which was established by early settlers from Finland, has widened and strengthened since Finland became an independent country in 1917. The best known and most popular American in Finland from this time on, is President Herbert Hoover. It was mainly thanks to his support and insistence at the Paris Peace Conference that the Allied Government recognized our independence; and it was the relief action led by him after the First World War, that saved Finland from starvation in 1918. We are still paying the war debt which came out of this American action; but, as we are the only nation that paid our war debt from that time, the payments have been made available in the form of scholarships for students and young scholars from both countries. Some Americans have gone to Finland to study but most of the funds have benefited Finnish youth wishing to study here. Thanks to these and other funds, about 100-150 of our young scholars study in American universities or other institutions each year, strengthening the cultural relations between our countries.

Soon after the First World War, permanent trade relations between Finland and the United States were established which were interrupted only by the last war. We export mainly paper, pulp, plywood, furs, ceramics and glassware and buy from this country machinery, grain, tobacco, chemicals and fruits. Our mutual trade is well balanced - about 50 million dollars annually each way. There is also an increasing tourist trade, which benefits both countries materially as well as culturally.

Political relations between Finland and the United States are traditionally friendly. Finland is a neutral country, like Sweden, maintaining good relations with both West and East. Finland's policy is to remain outside great power conflicts and today this is understood and accepted in the East as well as in the Western World. This was confirmed by President Kennedy when our President visited the United States in 1962, and again by President Johnson, when he, as Vice President, with Mrs. Johnson, visited Finland last year. Both of these visits were highpoints in the long tradition of friendship between our countries, the development of which I have tried to describe. There is an inscription on one of the many Finnish monuments in this country: "A strong will takes a man through gray granite stone." It is this will that has helped build both our nations, our civilizations and our freedom, which we shall defend, if necessary, with the same strong resolve.

Monument presented to the United States by the Government of Finland at Grozier Park, Chester, Pa. Picture taken July 29, 1963 at the occasion of the 325th anniversary celebration, marking landing of the first Finns in the United States.

The Story of the Finns in Fitchburg

In observance of the bicentennial of the City of Fitchburg, the Educational Committee of the Finnish American Club of Saima undertook to dig into the history of the Finnish people of Fitchburg. As a result of their research they prepared a series of tableaux with narration, which they presented at their club meeting on February 12, 1964.

The program was well received. In order to give the benefit of their work to a larger audience, we are hereby presenting the narration with the hope that it will stimulate others to turn their attention to a more complete story of the Finns in Fitchburg.

The narrations were prepared by Miriam Lehto, Sävle Syrjä, Louise Tenander, Toini Laakso and Elna Edwards.

The Finnish immigrants arrive

In keeping with Fitchburg's Bicentennial in 1964, the Finnish-American Club of Saima reviews here briefly the history of the Finns in Fitchburg. Although the story of the Finns in America goes back to the beginning of America, it is known that Fitchburg had a few Finns in the 1840's. It is related that in 1888 a Finnish employee at the Putnam Machine Shop was asked to read some letters and papers that had been left a fellow worker by his parents who had died when he was a young child. From these papers it was learned that a family had arrived here from Kuusamo, Finland, consisting of a man, his wife and son. On the death of the parents, the young boy was taken into an American family. However, no names were given so there is no definite knowledge of this first Finnish family here.

In those days Finland was a duchy of Russia and immigration reports listed any arrivals that may have emigrated from Finland as Russians--also many of the Finns then had Swedish names. Therefore, early immigrants are difficult to track down.

It is known that from around 1870 on the Finns began to dribble into Fitchburg and that by 1887 Fitchburg was known to have about 70 Finns. In 1888, 40 Finns arrived in one group,

and it is interesting to note that for their first night here they had to be lodged in the town lockup which was in the basement of City Hall. The greatest number of Finnish immigrants to come to this city, however, were in the years from 1890 to 1910.

Why did they come here? Certainly the earlier ones were the adventurers, and later they came primarily to attempt to better their living conditions. Some came to escape Russian persecution and conscription into the Russian army. Also, New England appealed to them because of its geographical similarities to Finland. Later Finns settled in Fitchburg mainly because of friends or relatives here, and transportation costs were cheaper than going out to the Middle West where Finns were also settling. Many came here simply to make a fortune and return to their native country--for "weren't America's streets paved with gold?"

Early life of immigrants

Most of the early immigrants were young--between 20 and 25 years old--from poor homes, economically at least. In almost all instances they had borrowed passage money from friends and relatives--either here or in Finland. They had very little schooling, but almost everyone could read and write. They found work for the

most part in the textile mills, factories, and the quarry. Women worked in the textile mills also, and as domestics. Their wages were from \$2 to \$5 a week.

Apparently the reputation of the early Finnish settlers in Fitchburg was not very reputable. They were thought of as a boisterous group, uncouth, with much drinking and fighting. Around 1899 the city was shocked by two brutal murders among the Finns. Fortunately all the Finns were not of this caliber--for by 1899 there were at least 20 homeowners.

Alex Rosnell, a Finnish sea captain, is the first known business man of Finnish origin. He had a small paper pulp factory on River Street (Swanson Baking Co. site for many years). He later moved into New Hampshire where it was completely demolished by a flood. Pekka Laamanen was the first grocer. His shop was on Main Street, but for some reason was not long in operation. The very first homeowner was a man by the name of Michael Michaelson, called "Ryssän Maikki". He built a house on Mechanic Street, which may still be standing today.

By 1905 there were two Finnish newspapers in Fitchburg, five Finnish markets (groceries and meats combined), three men's clothing stores, two steam baths, a contractor, a builder, and one drugstore. Their main service at first was to their countrymen. Finnish immigrants in 1905 also owned about 125 farms within a 15-mile radius of Fitchburg. They were known as thrifty and trustworthy folk, who had waited to purchase these farms until they had \$1,000 in cash as downpayment.

Finns here were described in 1904 by John Faxon, of the Fitchburg Historical Society, as "mild-mannered, even-tempered and slow to anger". There are a few black sheep among them now, he noted. There was quite a contingent of "bad men" among them earlier but they have become less numerous because their countrymen would not tolerate them.

Social life in the early years among the Finns consisted of hiking to neighboring farms--and the social drink in those days was milk, which at the time cost 24¢ for 8 quarts. (Other

HENRY PURANEN
Vice-Consul of Finland
Manager and Editor of Raivaaja

REV. ANDREW GROOP
Pastor Finnish Congregational Church

food was comparable in price then, and so were the wages--about \$1.00 for a 10-hour day). At the first "Juhannus juhla" (St. John's eve celebration) in Fitchburg, it is said that there were only 10 people present. The first civic appearance of Finns on record was in 1888 at City Hall, during a week-long carnival. A Finnish men's chorus, which had an excellent reputation, sang there. There was also a tug-of-war at this event for which a Finnish team had been selected from the Heywood Chair Factory on River Street (later the Iver Johnson Company)--and, needless to say, the Finns won!

The first home for many Finns here was a boarding house. There were several but the very first one was called "Pillilla" and was located on River Street. When a Finn arrived at the railroad station, the hack drivers would take him to this boarding house as to his home. Living quarters were not too spacious; including as a general rule, a kitchen and three rooms. At one time 30 persons were housed there.

Churches and organizations

Early church services among the Finnish people in Fitchburg were held in homes with itiner-

ant pastors, mostly lay preachers that were not too popular.

Rev. Andrew Groop came to the city in 1887, serving first as minister in the Swedish church. (He was born in Finland, having gone to Sweden at the age of 17). He was persuaded to start a Finnish church--and thus the Finnish Congregational Church organized in 1895, with Mr. Groop as pastor. As early as 1892 Sunday school classes were started--and the first church services were held in the German church. Mr. Groop later donated land to the congregation for the erection of a church building on Elm Street, and the first services there were held on Christmas morning in 1904.

The Lutheran church also organized in the early 1890's. In 1898 the Temperance Society and Saima Society were the prime social groups, and that year, together with the Lutheran church, voted to buy a lot of land on Mechanic Street at a cost of \$541.80. Donations from members were collected at \$1.00 a month, and in 1900 the Lutheran Church was built (later called the Messiah Lutheran Church, which incidentally was destroyed by fire in 1963). This church was dedicated to serve the Finns of the city for religious services and

social activities. The Temperance Society and Saima Society had quarters in what was later the vestry of the church. They also maintained a lending library there, which had been started in 1889 with 120 books. After a few years the church congregation bought out the two societies' shares in the building. After the disastrous fire destroyed the church on Christmas Eve 1963, a new church was built on Rindge Road which was dedicated in 1964.

St. Paul's Lutheran Church is the youngest of the Finnish churches in Fitchburg, organizing in 1943--and as we know, now have their own church on the corner of Mechanic and Whittemore Streets.

Saima Society in 1905 built its own building on the corner of Leighton and Foster Streets and later, in 1912, purchased Saima Park on Scott Road. (Saima's Leighton Street building was sold to the Odd Fellows Lodge in 1956). The Temperance Society had its own building on Grove Street, which now belongs to the Eagles. Both social groups organized bands, orchestras, dramatic clubs, mixed choral groups--with entire families participating. Saima has continued to survive.

There have been other social groups among the Finns, the main one being the Kaleva Lodge, organized in 1908, and it is still active. For some years in the 1930's they sponsored the Finnish Arts and Literature Group, which produced a few special Finnish art exhibits and performances.

Saima has particularly had very active instrumental, choral, and dramatic groups, with regular paid directors. In fact, Saima's dramatics director had a full-time job for many years, as there was a play to be seen

at Saima Hall every Saturday night (kids admitted free, who sat in the first couple rows--what a pleasant way for the whole family to spend a Saturday night!). The best Finnish classics and contemporary plays were presented, and there were many guest professional performers and directors from Finland to augment the local casts. The last Finnish play was produced by our club at Saima Park in 1960. This activity has dwindled because of the lack of Finnish-speaking actors. The Saima chorus, too, has lived over the years and has been host to many an artist from Finland. Our young Saima chorus--now associated with the Turner chorus--still maintains this interest.

Citizenship

Before 1906, becoming a citizen was fairly easy for the man and it was no problem at all for his wife. From the time of the earliest known Finn here in Fitchburg, 1840, until early in the 20th century, requirements were minimal: three years' residence in the United States and a character witness completed the whole naturalization process. The wife automatically became a citizen the day her husband did with no requirements at all. In fact, Congress had passed a law in 1860 permitting United States industrialists to send representatives to Europe to recruit workers, and naturally they wanted to make it easy for the worker to become a citizen and thus likely a permanent resident.

The Finnish community stuck together clannishly and showed little interest in learning the bewildering English language. Evening school was started

Story continues on page 3.

Onnittelee

RAIVA AJAA

60. SYNTYMÄPÄIVÄNSÄ
JOHDOSTA!

UCF esittää sydämelliset onnitelunsa Raivaajalle, nyt kun tulee kuluneeksi 60 vuotta sen perustamisesta. Tänä aikana on Raivaaja toiminut hallitsevalla voimalla suuremman ja paremman Fitchburgin aikaansaamiseksi.

Tämän pitemmän kun puolivuosikauden aikana on Raivaaja antanut uskollisen tukensa Fitchburgille edustaen suomalaisia pioneereja näillä vierailuilla.

Sen lukuisten sivujen sisällä on se hellien hoi-vaillut osuustoiminta-aatetta ja erikoisesti Fitchburgin osuuskuntia, joista nyt on muodostunut 3 alansa menestyvimpiä ja voimakkaimpia Yhdysvalloissa. Yhtenä näistä, UCF on kiitollinen.

Se viisas ja arvovaltainen katsantokanta, jonka Raivaaja ja sen henkilökunta ovat onnaksuneet yhteiskunnallisissa kysymyksissä on ollut suuresta merkityksestä kaupungillemme.

Jatkukoon Raivaajan hedelmällinen toiminta vielä monia vuosia!

**United Co-operative
Farmers, Inc.**

PÄÄKONTTORI: Fitchburg, Mass.
HAARAKONTTORIT: Danielson, Conn.,
Rockland, Maine

Raivaaja Publishing Company
48 Wallace Avenue
Fitchburg, Massachusetts

Atten: Mr. Sävle Syrjä

Dear Friends:

As Mayor of the City of Fitchburg, I express the sincere sentiments of all the citizens to Raivaaja on this, the SIXTIETH ANNIVERSARY of the founding of the newspaper.

Raivaaja has always been, and still continues to be, a strong and potent voice in the community, and your impartial and full reporting of all the facts and news has been an outstanding service to the Finnish as well as the general community.

I commend you, on this your SIXTIETH ANNIVERSARY, for the monument of success you have established, and I am proud to be a member of this fine city in which such an outstanding newspaper is published.

With warmest personal regards and best wishes for continued success, I am

Most sincerely yours,

George J. Bourque, Mayor

Congratulations

RAIVA AJA

60th

Anniversary!

Of Outstanding Service
to the Finnish-Americans
of this country

FINNISH AMERICAN CLUB OF SAIMA

FITCHBURG,

MASS.

Onnittelut vanhimmalle veljellemmä,
RAIVA AJALLE!

Quality — Value & Service

MILLER'S

VAATEKAUPPA

331 Main Street

Fitchburg, Mass.

ONNITTELEMME

RAIVA AJAA

60. syntymäpäivän johdosta!

The Directors and Staff of the
FITCHBURG SENTINEL

Story continued
from page 2.

in Fitchburg in 1874 in two rooms of the American House, but the Finnish people did not crowd the classes. At the suggestion of well-meaning employers, the Finnish churches held English language instruction after each Sunday service. Each week the congregation dwindled until finally no one came. Then well-intentioned ladies knocked on doors afternoons, intending to offer instruction—but no one answered the knocks. Evening school did win out and Finnish people did begin to attend, in small numbers at first.

Finns have a fierce loyalty to their motherland and many planned to make money here and then go back to Finland, in which case a U. S. citizenship would actually be a problem. The cohesiveness of the Finnish community and its social self-sufficiency made outside contacts both unnecessary and even unattractive. However, as most of the immigrants were young and their children were born here, the urge to become citizens of their children's country became strong and thru the years the percentage of Finnish immigrants becoming naturalized has increased so that now, the Finnish immigrants of today start naturalization proceedings almost immediately.

Labor

"The Finns are all right but there are a lot of 'reds' and 'subversives' among them"—is a comment that has sometimes been heard. The accusations compare somewhat with the irresponsible charges of extreme rightists that former president Eisenhower and Chief Justice Warren, and other respected leaders of our country, are "communists", or at least under their influence. It is true that there have been communists and other extreme radicals among the Finns here, but they have never had a leading role among the Finns in this community.

Saima Labor Society early in its history was affiliated with the Socialist Party at the time when Norman Thomas, highly respected citizen despite his political and social views, headed the party. But in 1936, Saima withdrew from the Socialist Party because in the de-

pression era left-wing elements gained control and were ready to work with the communists. The Finns as bitter foes of communism withdrew from the Socialist Party and established the Finnish-American League for Democracy, dedicated to upholding the democratic way of life and opposing communism; and also in support of Finnish cultural activities.

May 1st in Finland and other European countries has for long been a day of national jubilation and celebration, greeting the arrival of spring.

As the labor movement in Finland and thruout the world began to grow and assume an important role in society, a new meaning to the celebration of May Day was added. In the early 20th century the position of the common man in society was not as favorable as it is today. Labor in Finland and other countries paraded and demonstrated against injustices. It voiced opposition to child labor, demanded decent working conditions, an 8-hour day, the right for women to vote, etc. Incidentally, it was the president of the American Federation of Labor, Samuel Gompers, who suggested that May Day be used thruout the world to demonstrate for an 8-hour day.

So it was that when the Finnish Labor Society of Saima was organized and became associated with the American labor movement, May Day was celebrated here in Fitchburg with parades and demonstrations—pleading for conditions which are now a part of everyday life and which we now take for granted. Saima played its small part in bringing these reforms into our society.

Finnish newspapers in Fitchburg

The early immigrants came to a strange, new land which wasn't friendly to them... and to make life more difficult they did not know the language of the country. To their credit, barring a few exceptions, they did know how to read. The church of Finland had required that they be able to read in order to marry. So the Finns are a literate people. There is scarcely any illiteracy in Finland.

Letters from home and newspapers from Finland served our immigrants at first—but it took four to five weeks for

Elm Street Congregational Church, or "Groop's Church" on Elm St., Fitchburg, where on January 1, 1905 in the parish hall the meeting was held at which it was unanimously decided to establish the "Raivaaja".

letters and papers to arrive. There was a need to keep in touch with developments in Finland and to learn about what was happening in the world as well as their new homeland. Thus newspapers came into being.

The first Finnish language newspaper published in Fitchburg was "Totuus" (Truth) edited by Franz Lehtinen. It appeared in 1896. It was a religious paper serving the churches. There was also "Idän Uutinen" (Eastern News), edited by C. W. Lähde, but we know very little about it today.

But as non-church organizations were established there was a need also to report their activities. In 1902 Alex Heisson established the "Pohjan Tähti" (The North Star). He hired Taavi Tainio, a Finnish labor journalist and publicist as editor. Tainio gave prominent space to Saima and labor organizations in other Finnish-American communities. He also wrote editorials and printed articles favorable to his labor point of view, which were in opposition to Heisson's views. Therefore, Heisson, not being able to control Tainio, fired him in December, 1904. This was a fatal mistake: Heisson admitted later that he had made two serious mistakes—first in hiring Tainio and, second, that he fired him.

"Pohjan Tähti" closed its columns to the activities of Saima, and Saima, now a growing organization, needed a newspaper. For a time periodically it published a little sheet called "Ismi" but that was inadequate and so after much discussion,

the "Raivaaja" (Pioneer) was established, with Taavi Tainio as its first editor. The first issue of Raivaaja appeared on January 31, 1905. The offices of the new paper were next door to the "Pohjan Tähti", and Pohjan Tähti typesetters were used to set the type for the Raivaaja. The paper was printed in the Sentinel plant. Some called it a "foolish venture" and for a time it seemed that it was as its early days were a desperate struggle for existence. The Pohjan Tähti was well established and used its influence in every way possible among advertisers and the community attempting to kill its new competitor.

Little by little Raivaaja gained support so that after publishing first as a weekly, then tri-weekly, in 1911 it became a daily. It was now on a firm financial footing and its circulation was steadily climbing.

When it became a daily it shocked the whole community by purchasing the handsome Fitchburg Athletic Club building on Wallace Avenue. From then on Raivaaja took a position as the leading Finnish language newspaper in the United States and Canada.

In 1926 Raivaaja purchased the majority stock of the Pohjan Tähti and soon ended its struggling existence. Infuriated with the killing of the Pohjan Tähti, people interested in it established the "Fitchburgin Amerikan Suomalainen" (Fitchburg's Finnish-American)—but it had a short life, ceasing publication in 1929. In 1930 "Fitchburgin Sanomat" (Fitchburg's News) was first

Raivaaja -- Tiistaina, helmikuun 2 p., 1965 - Tuesday, February 2, 1965 **3

published as an organ of the Finnish churches, but it lasted only until 1939.

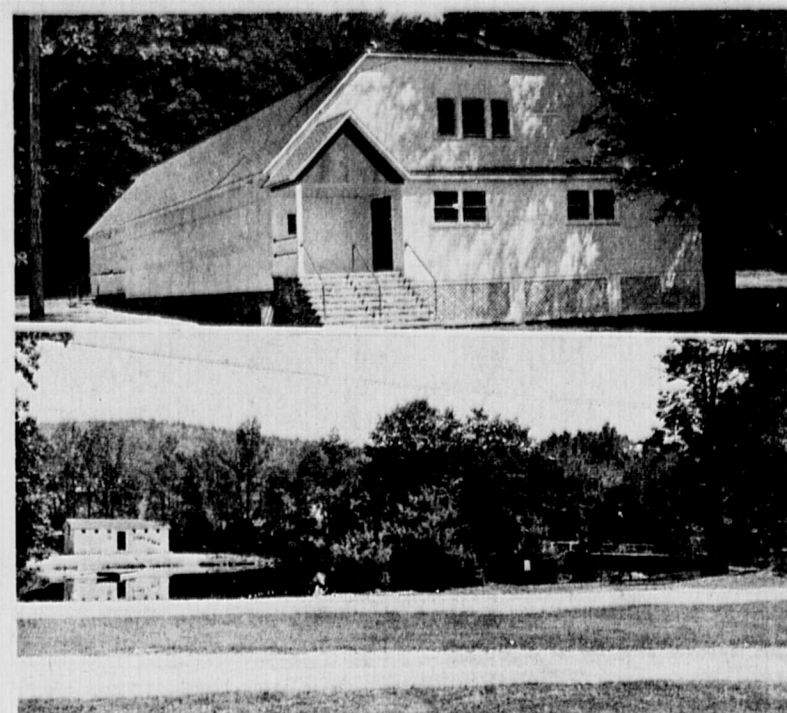
This in brief is the history of Finnish journalism in Fitchburg. Benjamin Franklin once said that a newspaper is a poor man's university. That certainly applies to the early Finnish immigrants. In talking to a reader of Raivaaja, one can't help but be impressed with his wide knowledge of politics, history, social and economic problems and culture that he has gained from reading of his Finnish language newspaper.

And in the adjustment of the Finnish immigrant to his new homeland and his Americanization, the Finnish language newspaper has performed a vital and important role.

Cooperatives

No history of the Finns in Fitchburg would be complete without at least a mention of the co-ops, with which we are more or less familiar. They are, of course, the largest economic contribution the Finnish people have made to Fitchburg.

The United Co-operative Society of Fitchburg, a consumer cooperative, was established in Fitchburg on February 26, 1910. Earlier attempts had been made—first a dairy and later two grocery stores. They were not very successful. It is interesting to note that when one of the stores closed, its assets were divided among the shareholders, among whom were Waino Aalto's (Co-op's present manager) parents, and their share was half a horse. However, in 1910 a grocery store in West Fitchburg was successfully launched, with a good part of the shareholders being Finnish employees of the paper mills there. Other stores soon followed on Main Street, Rollstone Street and Elm Street—plus a bakery and a dairy. At one time a boarding house was maintained by the Co-op above the grocery store on Main Street—and the Co-op bakery wagon was a welcome and familiar sight on the streets of Fitchburg and the area. Later, of course, came the gas station, oil business and gift shop. Today the West Fitchburg grocery is the only neighborhood store operated in Fitchburg by the Co-op.

Saima Park, on Scott Road, Fitchburg. Beautiful 32 acre park owned by Finnish Labor Society Saima, well equipped to handle large gatherings with its summer festival, -- refractory, athletic field, parking space and its own pool.

The Workers' Credit Union was organized at a time when credit unions were practically unheard of in this country, and came about because of a real necessity. John Suominen, the very able business manager of the Raivaaja, recognized that a credit union would meet the needs of the Finnish population as the Raivaaja was getting too involved in banking—they were receiving more money for stock than they could advantageously use, and the employees were in the habit of borrowing money from the Raivaaja. Also, many Finns were keeping their savings at home as they were reluctant to patronize the banks because of language difficulties. A meeting was held at the Raivaaja on April 8, 1914 and the Workers' Credit Union was incorporated. Today it has over 5,000 members and assets of nine billion.

The farmers in the area had long formed their own social groups and had cooperated with each other in the way of borrowing and lending farming equipment. A group of Finnish area blueberry growers got together in New Ipswich, New Hampshire in November, 1927 and formed a cooperative to assure more profitable marketing of their berries—this was the start of the United Co-operative Farmers. Three

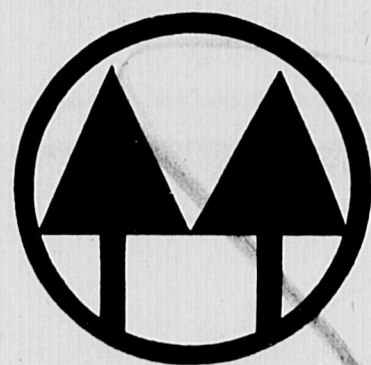
months later it was incorporated as a Massachusetts federation with headquarters here in Fitchburg. Its services expanded, and today the U.C.F. deals primarily in the manufacture and distribution of feeds and the marketing of eggs. It also operates a service station locally.

All three cooperatives are million dollar businesses today with a combined volume annually of over 15 million dollars, and are three separate corporations. However, their public relations committees work together as the Fitchburg Council of Cooperatives to promote the understanding of the cooperative ideal.

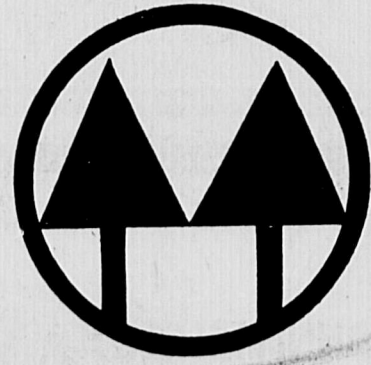
Athletics

The Finnish people are well known for their physical fitness programs and athletic achievements and it was only natural that athletics would become a part of their life here in Fitchburg. Hence, shortly after the organization of Saima, the Reipas Athletic Club was established. When Raivaaja purchased the old Fitchburg Athletic Club building in 1911, there was a ready-made gymnasium for Reipas on the top floor.

Story continues
on page 4.

Onnitlemme RAIVAAJAA 60. ilmestymisvuoden johdosta!

Syvä kiittolisuuden ja kunnioituksen hengessä United Co-operative Society of Fitchburg esittää onnittelunsa Raivaajalle 60. ilmestymisvuoden johdosta.

Osuusliikkeemme perustettiin viisivuotta sen jälkeen kun Raivaaja perustettiin. Vaikeiden alkuvuosien aikana Raivaaja oli voimakas tuki ja ystävä nuorelle liikkeellemme.

Paljon enemmän kuin pelkkänä ilmoitusvälineenä, Raivaaja on antanut toimituskirjoituksissaan tukea osuustoiminnallisille periaatteille ja ihanteille ja palvellut tärkeänä uutisvälineenä jäsenillemme. Monet Raivaajan henkilökunnasta toimivat osuuskaupan johtajina ja ovat viitoittaneet tietämme hyvin.

Näin on tämä läheinen ystävyssuhde kautta vuosien jatkunut.

Osuusliike on kasvanut \$4-miljoonan liikkeeksi, jossa on yli 10,000 jäsentä. Raivaaja on huomattavasti avustanut tässä kehityksessä.

Kunnioitamme Raivaajaa 60. merkkivuoden johdosta ja toivomme että se vielä palvelee monta vuotta suomalaisia paikkakunnallemme.

United Co-operative Society, Inc.

FITCHBURG, MASSACHUSETTS

Story continued from page 3.

Men, women and children participated in the Reipas physical fitness programs and the Raivaaja building hummed with their activity for many, many years during winter, fall and spring. In the summer the physical program shifted to Saima Park, with its field, track and swimming facilities.

Reipas gym teams were particularly proficient in apparatus performances, tumbling, and balancing acts. Chief activities were calisthenics, track, swimming and basketball. Competitions were held with other Finnish athletic associations, such as the Gardner "Into", Quincy "Karhu", Maynard "Tarmo", New York "Vesa", etc. A coveted trophy would circulate from winner to winner. Trophies won by Reipas date back to the early 1900's.

Reipas developed top basketball players and track men for the Fitchburg High School for many years. We are, of course, extremely proud of the fact that Erkki Koutonen, Fitchburg's first Olympic participant, was and still is a Reipas boy.

World War II interrupted Reipas activities and an effort to revive them was made after the war. However, interest lagged and Raivaaja closed the gym in September, 1950. Our club then absorbed Reipas as an athletic division.

At the present time Reipas is engaged only in track events. Large crowds are attracted to the track meets held in June and July at Saima Park in conjunction with summer festivals.

Integration

Fitchburg has for years been a mecca for visiting dignitaries of the Finnish government, Finland's business executives and its artists. There have been many wise and able leaders in the Finnish community, but none made an impact on the community as did Oskari Tokoi and Henry Puranen, both of whom died in 1963. Mr. Tokoi, Finland's first prime minister, and here, Raivaaja's editor for many years, was highly regarded by all Finns in this country as a skilled speaker and writer. Mr. Puranen, first city editor and then business manager of the Raivaaja, more than others of his generation participated in activities outside the Finnish community. However, his services to his own countrymen were outstanding--and for this the Finnish government appointed him honorary vice consul in Fitchburg.

Most of the early Finnish immigrants to Fitchburg fled from a country with wretched living conditions and found one here with life not much better--but there was hope and a flexibility to the social system which was lacking in Finland. Being diligent, persevering and used to hard work, they made a better place for themselves in a relatively short time.

Drawn together by language, often blood ties, and very soon by marriage ties, the Finnish community was relatively slow to integrate. It has been only since their children have grown up and begun to work outside the community, and to marry outside as well, that true integration has been evident.

The Finnish community is not so much isolated in Fitchburg. They are participating in almost every phase of community life, and they are represented in almost every profession and vocation. The second and third generation Finns are "melting into the pot".

We hope that the Finnish heritage will continue to be felt in this community, and that future generations will remember their Finnish backgrounds with pride.

Since the Finns have been a part of Fitchburg's life for almost one hundred years, we feel we have shared in the growth of Fitchburg and are happy to celebrate with our neighbors Fitchburg's bicentennial year.

New novel with a Finnish American background
"KIRSTI"
By Helen Markley Miller
Price \$3.50
Raivaajan Kirjakauppa
48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

Connecticutin uutisia

AUTO, jossa jarrut eivät pitäneet, meni lävitse talon kattoon, taka-eteeseen - ja siitä takapihalle, alas kahdentoista jallan mäkettä, kunnes pysähtyi. Auto oli ensin lentänyt taloon etuovesta ja siitä meni olohuoneen lävitse keittiöön, t.k. 21 päivän itana kello 8:30. Kauhianut Mrs. Marie Hampey istui keittiössä, laitellessaan hiuksiaan, kaikessa hiljaisuudessa, yd-kiharalle, kuin Pom! paikka oli ansonia. Ajuri oli Mrs. Zena Fasciano, 41 v. ja hänellä oli matkustajana Mrs. Jean Sovinski, 34 v. Molemmat vietiin sairaalaan, mutta vammat olivat pienet. Mrs. Hampey ei loukkaantunut, mutta talo oli mäsänä ja taisi kiharain laitto jäädä kesken?

TUULIKKI SIPILÄLLÄ on ollut huono onni viime aikoina. Ensimmäinen ajamansa auto suistui kotipihaan pylväseen, kääntyen poikkiteiden liukkaalla Ailen Hill Road'illa. Koulussa hän kaatui pelatessaan pesäpalloa tähtäytään niin pahasti pänsä että vietiin Day-Kimball sairaalaan. Tuulikki (Pearl) on Helmi ja Yrjö Sipilän tytär. Poskiliuu murtui. Hän on jälleen kotona.

PYSÄHTYKÄÄMME HETKEN hiljaisuudella kunnioittamaan edesmenneen, Victor Annalan muistoa.
VERNON CENTER Congregational Kirkko paloi maata myöten tammik. 23 p. Tämä 200 vuotta vanha "maamerkki" oli hyvin tunnettu valtiotamme.

TIET POSTILAATIKOILLE on pidettävä auki, muuten voitte jäädä ilman postia. Se on laki.

KYMMENEN POLIISIA on jättänyt toimensa Bristolissa. Kahdeksan erotettiin, kaksi erosi. Heitä syytettiin puotivarkauksista. Asia on päättynyt.

WINSTON CHURCHILLIN "Amerikkalaiset juuret" saivat alkunsa täällä itä-Connecticutissa. Hänen äitinsä, Jennie Jerome, polveutui Timothy Jerome'ista, joka asui täällä Windhamissa ja myöhemmin Wallingfordissa, vuosina 1713 - 1750.

SOKEUS EI ESTÄ kuulumasta 4-H Clubiin, niinpä 31 sokeaa poikaa, Oak Hill School, Hartford, kuuluu!

YHDYSVALLOISSA on keskinkertainen miehen mitta 5 jalkaa ja 5 tuumaa. Miehen paino on 165 paunaa. Naisen: 127 paunaa. Nähtävästi, ei suomalaisia!

SANOTAAN ETTÄ naiset puhuvat paljon, mutta Alaskassa on yleensä puhellaimmat ihmiset maailmassa! He tekevät vuosittain 609 puhelinsoittoa, henkilöä kohti! -Miehet mukaan luettuina!

WYANDOTTE VILLAKANGASKAUPPA, Central Village, tulee olemaan suljettuna joka maanantai.

KUOLLUT: HILDA STONE, Canterbury, Michael Stone'in leski, kuoli äkkiä t.k. 26 p. iltana. Hän oli nähtävästi saanut halvauksen kotonaan, yksin. Kun tyttärensä, Viola, saapui työstä hän soitti äidilleen lääkärin ja lääkäri soitti ambulanssin joka vei sairaan Brooklyn Convalescent Home, mutta, joko matkalla, tai heti perille saavuttua, hän sai toisen kohtauksen ja todettiin kuolleeksi. Hän oli syntynyt Suomessa, Haataasaarella, Mr. & Mrs. Joseph Tuomalan tyttärenä, jouluk. 2 p. 1889. Oli siis 76 vuotias. Paitsi tyttärtä, Viola Stone'a, hänellä jäi yksi sisko Suomeen, lähimpinä. Hautaus oli tammik. 29 p. Central Village Tillinghast'ilta, Carey hautausmaahan, Canterburyyn. He muuttivat miehensä kanssa tänne neljäkymmentä vuotta sitten.

KUUSI VUOTIAS, Robert Rasilowicz, Plainville, löydettiin kuolleenä tiepuolesta. Hän oli juuri jättänyt koulubussin ja joku ajuri tuli ja ajoi kuoliaaksi, ja meni menojaan.

LUKEMATTOMIA AUTOKOLAREITA ja tulipaloja, näin talviseen aikaan!

TALVITERVEISET TÄÄLTÄ lumiholvien sisästä! Lisää lunta luvataan - ja pakkasta on tarpeeksi! Nanni

TILATKAA
Suomalainen kansalliseepos
KALEVALA
Englanninkielisenä
2-osassa
I ja II osa \$1.95 kpl.
yhteensä \$3.90
Asiamiespalkkiota ei myönnetä tästä kirjasta.

Raivaaja Publishing Co.
48 Wallace Ave.,
Fitchburg, Mass.

Union-Rockland; Maine

MR. JA MRS. HERBERT R. DAY kuolivat hengittämällä pullokaasua trellorasunnossa South Portlandissa. Mr. Day oli syntynyt Rocklandissa, Me., marras. 8 p. 1901, Edward ja Jennie Presby Dayn poikana. Hän työskenteli Maine Central rautatiellä, oli toisen maailmansodan veteraani, oli myöskin Rocklandin palokunnan jäsen. Mr. Daytä jäi suvemaan poika George I. Field, 3rd, Rocklandin.

Mrs. Day oli syntynyt maalisk. 16 p. 1893 Suomessa, Richard ja Olga Rautelin Hellstromin tyttärenä. Hänen sukulaisistaan ei tällä kertaa ole tietoa. Yhteinen hautaus toimitettiin perjantaina, Pastor Peter J. DeRuiter toimitti siunauksen. Haudattiin Glen Cove hautausmaahan, Rockportissa. --A.T.O.

"The SINGING FLUTE"

by Gurdon S. Worcester
Illustrated by Irene Burns

This is a story of Hilli, a little girl of Finnish descent and her father, a hard-working granite quarrier and his estranged, solitary brother whose flute playing reaches out from the woods to touch and awaken the spirit of happiness and laughter in Hilli, and eventually brings the brothers together again.

It is a touching story and Gurdon Worcester's prose is as simple and beautiful as the singing flute.

The expressive drawings of Irene Burns add greatly to the beauty of the book.

Price \$2.50

RAIVAaja PUBLISHING COMPANY

48 Wallace Ave., Fitchburg, Mass.

Congratulations on your 60th Anniversary!

WEBBER LUMBER & SUPPLY CO.
FITCHBURG, MASS.

KENDALL CATERING, INC.

At Your Service Since 1915

COMPLETE CATERING SERVICE

CHARLES HASSETT—President
THOMAS REARDON—Vice President
ALBERT ROY—Treasurer

56 NORTH STREET
FITCHBURG, MASSACHUSETTS

ONNITTELUT 60-VUOTIAALLE LEHDELLENNE!

TYÖTARMOA EDELLEENKIN!

SIMONDS
SAW AND STEEL CO.

FITCHBURG, MASS.

**Sahojen - Koneveitsien
Viilojen
Rautasahan terien
valmistamo.**

C
O
N
G
R
A
T
U
L
A
T
I
O
N
S

We Salute The
RAIVAaja
On Its 60th Birthday

The SAFETY FUND NATIONAL BANK of Fitchburg takes this opportunity to salute and congratulate the RAIVAaja on its 60th Anniversary year.

Over the years this publication has served the Finnish population of Fitchburg and of the entire area, and it has made many contributions to the growth and prosperity of Fitchburg. We commend this fine publication for its work and service, and extend a wish for continued success.

**SAFETY FUND
NATIONAL BANK**

Fitchburg

470 Main St. 19 Fairmount Pl.

SIIMES P. SALMINEN
oli Raivaajan johtokunnan
pitkäaikainen jäsen ja presidentti

WILHO HEDMAN
Raivaajan monivuor-
tinen edustaja New Yorkissa

Wilho Hedman:

"JOKO SIITÄ ON NIIN KAUAN?"

Pikkupaloja 60-vuotiaalle Raivaajalle

Tammikuun alussa v. 1930 keskustelimme Raivaajan silloisen päätoimittajan F. J. Syrjälän — nykyisen päätoimittajamme Sävle Syrjälän isän, kanssa Raivaajan 25. juhlanumeron julkaisusta, välähti mieleeni: "Joko siitä on niin kauan?" — ja olihan siitä!

Raivaajan ensimmäinen numero ilmestyi tammikuun 31 p. 1905 joten vuoden 1965 tammikuun 31 päivä, siitä on kulunut 60 vuotta, se on pitkä aika. — Moni suomalainen sanomalehti on sillä ajalla painunut muistojen joukkoon. —

Tämän kuun aikupäivinä keskustelimme päätoimittaja Sävle Syrjälän kanssa. Kyseessä oli muistelmakatsauksen kirjoittaminen New Yorkista katsoen, ja onhan siihen aihetta. Raivaaja ja ASKL New Yorkin Osasto ovat olleet läheisessä yhteistyössä. Muistojen virikkeeksi mainitsen vain muutamia tapahtumia.

New Yorkissa tervetultiin Raivaajan ensimmäistä numeroa ilolla ja heli käytiin käsi lehdessä levittämiseen ja avustamaan taloudellista puolta. Sitä on jatkunut keskeytyttä.

On oikein että sanomme senkin, ettei sitä ole aina "kaulakain kuljettu" — eikä aina ole hyväksytty toistemme edustajia, ei! — Vuosien kuluessa on jouduttu kiistoihin ja väärinymmärryksiin — jonka jokainen työväenliikkeessä toimiva tietää. Sen tietävät Raivaajan vuosikokouksissa olleet että New Yorkin edustajat eivät siellä ole "tuppuina" istuneet. He ovat sanoneet sanan sanasta, kunnes kysymykset ovat selvenneet ja sellainen on miehen puhetta!

Muistan vielä miten New Yorkista valittiin ja lähetettiin ensimmäiset edustajat Raivaajan Yhtiökokoukseen, Fitchburgiin. Matkarahat kerättiin kohteina, siten että jokainen antoi osansa. — Osastolla ei silloin ollut varoja, mutta jäsenistöllä oli halua ja harrastusta. — Lähdimme joukolla saatamaan edustajia asemalle — sillä edustajien lähettäminen "Massaan" oli harvinaista ja olihan ensimmäisten edustajien lähtö kyseessä.

Edustajiemme takaisin tultua kokoonnuttiiin kuulemaan uutisia ja mitä saimme kuulla! — Raivaaja tarvitsee rahaa, sillä alussa vaikeudet ovat suuria. Edustajamme kertoivat miten innokkaasti jokaisen paikkakunnan edustajat päättivät tehdä kaikkensa omalla paikkakunnallaan, että Raivaajalle saadaan tilaajia ja rahaa!

Aivan kuin naulan päähän!

Edustajamme kertomat uutiset satuivat kuin naulan päähän — sen tietävät Raivaajan kannattajat. — Ensimmäiset vuosikymmenet Raivaajan historiassa olivat rahankeräysvuosia. — Muistan ensimmäisen iltaman Raivaajan hyväksi New Yorkissa. — Tulot ja menot kun tasattiin, niin Raivaajalle jäi 75 senttiä! — Mutta mitäpä siitä — Raivaustyö on kovaa, sen tietävät Raivaajan ystävät, ja tietävät senkin että uskollinen uurastaja lopulta voittaa.

Raivaajan osakkeiden myynti oli käynnissä ja rahankeräykset jatkuivat. — Muistan vielä kuinka monta kertaa Raivaajan toimittajat tai liikkeenhoitajat tekivät matkoja New Yorkiin, hakemaan rahaa, "kun oma lehmä oli ciassa" — se oli: Raivaaja ei ilmesty, ellei saada rahaa. Ja rahaa tuli. Monta kertaa saivat rahanhakijat lähteä Fitchburgiin "taskut pullollaan" — rahaa! kuten silloin tavattiin sanoa.

Raivaajan levitys

Raivaajan levityksessä on täällä suuryllyä oltu mukana aivan alusta alkaen. New Yorkin osaston toiminnan laaennuttua, joka huipentui Työväentalon ostoon, v. 1917 suuren Raivaajan levitystyö täällä. New Yorkin alueella, vuoteen 1930 mennessä oli osastoja 10 ja jokaisessa oma asiamiesarmeijansa. New Yorkin kaupunki oli jaettu asiamiespiireihin.

Näytteeksi

asiamiesten toiminnasta New Yorkissa otamme seuraavat numerot:

Asiamiehet levittivät Raivaajaa	
v. 1915	\$1,887
v. 1916	\$2,597
v. 1917	\$2,822
v. 1918	\$7,219

Tuopa riittääkin, osottamaan miten Raivaajan levitys New Yorkissa edistyi. — Tietenkin "takatalvia", niin lehtemme levityksen, kuin osaston jäsenmäärän nousussa on vuosien kuluessa tapahtunut, mutta ne ovat lukijoillemme tunnettuja.

New Yorkin osaston 15-vuotisjulkaisussa sanotaan: "Vielä nyt jäseninä olevista on Wilho Hedman, ensimmäinen asiamies jonka osasto on valinnut puoluelehtien ja kirjallisuuden levittäjäksi." Asiamies armeija lisääntyi sitä mukaa kuin osastot kasvoivat. Parhaillaan ollen tällä alueella oli Raivaajalla satoja asiamiehiä.

Raivaajan levityskiljailut vuosittain muodostuvat usein kilpailuksi, New Yorkin ja Fitchburgin Saiman välillä. Se on ollut jaloa kilpailua lehtemme

levittämiseksi.

"Raivaaja New Yorkiin"

Kun Raivaaja oli usein rahapulassa, virisi kysymys, että Raivaaja siirrettäisiin New Yorkiin. — Oikeastaan jo ennen kuin Raivaaja perustettiin, oli New Yorkissa kytynyt ajatus perustaa työläisten lehti New Yorkiin, tänne tiedonlähteitten keskukseseen. — Ajatus tuki vielä sekin, kun monet Massan alueen osastoista olivat kylmäkiskoisia Raivaajan avustamisessa. Raivaajan New Yorkiin muuttokysymys oli esillä kahtena talvena pidetyissä Raivaajan vuosikokouksissa. Vuosikokouksen päätöksellä jätettiin asia "hautumaan" seuraavaan vuosikokoukseen ja toisessa vuosikokouksessa ratkaistiin, että Raivaaja jätetään Fitchburgiin. — Jos tästä kovasta kiistasta ei ollut muuta hyötyä, niin ainakin se, että Fitchburgin Saima seura ja toiset Massan alueen osastot alkoivat ostaa Raivaajan osakkeita ja innostuivat levittämään Raivaajaa. — New Yorkin osasto oli niinä aikoina ollut suurin Raivaajan osakkeiden omistaja ja Saima osti niin paljon, että pääsi lähelle New Yorkia osakemäärässä — ja siitä alkaen on kilpailu, New Yorkin ja Saiman välillä jatkunut Raivaajan osakkeiden ostossa. Se on ollut kaunistu kilpailua!

Raivaajan New Yorkin konttori

Ikäänkuin jälkikäikua Raivaajan New Yorkiin muuttomasta oli, että heinäkuussa 1912 perustettiin Raivaajan New Yorkin konttori. — Ensimmäiseksi hoitajaksi Wilho Hedman. Siitä alkaen hän on ollut Raivaajan palveluksessa, konttorin hoitajana, uutisten kirjoittajana ja asiamiehenä. Alus- sa kaikissa niissä samalla kertaa. Kaikista kauemmin Raivaajan New Yorkin konttorin hoitajana toimi Mikko Lyytikäinen.

Raivaajan New Yorkin konttorista muodostui keskipiste, jossa sen ajan suomalaisten siirtolaisten asiat toimitettiin, rahojen välitystä Suomeen, laivamatkojen järjestelyt ja kaikkea missä kieltäytymättömät tarvitsivat apua. — Näyte siitä miten suurta oli toiminta Raivaajan New Yorkin konttorissa, voi mainita, että useina vuosina tulot, yksistään laivallisuuden myynneistä ja rahan välityksestä nousivat kymmeniä tuhansin. Raivaajan New Yorkin konttori on aina ollut New Yorkissa osaston kanssa käsikädessä. Vuosikymmeniä siinä kuuluisassa Työväentalos-

Käsi kädessä edelleen

Mielessämme on monta ta-

pahtumaa, joita kannattaisi julkaista, mutta tiedämme, että tähän numeroon tulee historiallisia katsauksia useita, joissa kosketetaan Raivaajan 60-vuotista taipaletta, niin sanomme lopuksi: Parhaimmat kiitokset, niille tuhansille Raivaajan asiamiehille ja naisille, jotka vuosikymmeniä ovat ahertaneet lehtemme hyväksi.

New Yorkin ja koko New Yorkin alueen osastoilla ja asiamiehillä on kunnias paikka Raivaajan levittäjien joukossa. Eläkään 60-vuotias Raivaaja!

Lämmin kädenpuristus kaikille Raivaajan ystäville.

Raivaajan 25:des vuosijuhla Työväentalossa

Otamme tähän lyhyen näytteen, Raivaajan 25. vuosijuhlasta joka vietettiin Työväentalossa helmikuun 1 p. 1930.

"Hämmästyks valitti epäilijät New Yorkissa kun työläiset valittain joukoin marssivat Työväentalolle viettämään Raivaajan 25. vuosijuhlaa. Ohjelman alkaessa talo oli niin täynnä, että lisää istumia oli haettava ja viimein seisomapaikatkin niin paljon kuin talossa löytyivät olivat täpötäynnä.

JATKUU SIVULLA 6.

Congratulations on your 60th Anniversary!

Paul J. Woodcome

INSURANCE AGENCY, INC.

Established 1891 — INCORPORATED 1953

Telephones: 343-7407 or 343-7408

470 MAIN STREET

FITCHBURG, MASSACHUSETTS

Congratulations on your 60th Anniversary!

SERVICE ELETRIC
SUPPLY COMPANY

23 Newton Place Fitchburg, Mass.

DI 3-4811

"HELLO!"

Congratulations
To Raivaaja
On Your
60th
Anniversary

26 OFFICES

WORCESTER
COUNTY
NATIONAL
BANK

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

JATKOA SIVULTA 5.

"Ohjelma alkoi Jersey Cityn osaston 30-miehistä soittokunnan luodessa virkistävän mielialan ja sitä lisäsi New Yorkin osaston sekakuoro ja soittajien yhteiset laulu- ja soittoesitykset. Esittelijänä toimi Mikko Lyytikäinen, mainiten illan tarkoituksen.

"Juhlarunon, kirjoittanut Moses Hahl, lausui Ilma Roitoma.

"Raivaajan päätoimittaja F. J. Syrjälä aloitti puheensa: "Minulla olisi halu puhua kauniisti, mutta harvoille sanoma-lehtimiehille on suotu kaunistahopeanheleä kieltä. — Puhun teille, selostaen Raivaajan 25-vuotisia edesottamisia. Olen ollut sen toimittajana 22 vuotta, josta suurimman ajan vastaavana, joten tunnen sen tarkoin. — Puhuja kuvasi Raivaajan historiaa, koruttomasti ja asiallisesti, saaden valtavia suosiosoituksia.

"Mieskuoro lauloi sarjan lauluja, samoin sekakuoro. Seurasi runonlausuntaa. Viimeisenä New Yorkin osaston näytelmä esitti. Minna Canthin näytelmän "Hän on Sysmästä". Eläköön 25-vuotinen Raivaaja! Täydellä voimalla Eteenpäin. Me olemme mukana! Tuonlaisen mielialan vallitessa sankarit joukot hajaantuivat Raivaajan 25-vuotisjuhlasta."

— W. H. —

Congratulations
on your
60th
anniversary!

MOR-GAS, INC.

GLIDDEN PAINTS

2 Ashby State Road Fitchburg, Mass.

Tel. DI 3-7132

Congratulations
on your
60th
anniversary!

Weyerhaeuser
Company

PAPER DIVISION

Puh. DI 3-3051

FITCHBURG, MASSACHUSETTS

Kuva otettu ASKL:n kesäjuhlissa, Saiman puistossa, heinäkuun 4 p., 1964. Vanhoista lehtemme kannattajista.

Rx

FINNISH DRUG CO.

OTTO ANDERSON, apteekkari

805 Main St.

Fitchburg, Mass.

RAIVAAJALLE
Onnittelumme

saavuttaessa 60. syntymäpäivänsä!

EINO A. TOFFERI
Insurance

48 WALLACE AVE. - Diamond 2-9502 - FITCHBURG, MASS.
MAY McDERMOTT ANNA M. SIVULA

RAIVAAJALLE
Onnittelumme

saavuttaessa 60. syntymäpäivänsä!

VEIKKO LAMPILA

JEWELER

Fine Watch Repairing
Trophies — Medals — Gifts
Cameras and Film Department

635 Main Street

Dial DI 3-3202

Fitchburg

RAIVAAJALLE ONNITTELUMME

saavuttaessa
60. syntymäpäivänsä!

FITCHBURG OFFICE SUPPLY, INC.

695 MAIN STREET
FITCHBURG, MASSACHUSETTS

CONGRATULATIONS UPON THE OCCASION OF
YOUR 60TH YEAR OF PUBLICATION

FITCHBURG
SAVINGS
BANK

TILATKAA RAIVA AJA

ONNITTELEMME

RAIVA AJA

60. syntymäpäivän johdosta!

BECK'S PACKAGE STORE CO., INC.

846 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

Tel. DI 5-5617

Parhaita VIINEJÄ ja KONJAKKEJA
H'enoja LIKÖÖREJÄ ja MALLASJUOMIA

Erinomainen valikoima kuivia VIINEJÄ juhlapäiväksi.

Monipuolisin valikoima Fitchburgissa!

RAIVA AJALLE ONNITELUMME

saavuttaessa

60. syntymäpäivänsä!

MORAN SQUARE DINER

2 MYRTLE AVE. — FITCHBURG, MASS.

Puhelin DI 3-9549

TARJOILEMME AINOASTAAN PARHAITA RUOKIA
mitä rahalla saa. — Tulkaa tapaamaan ystäväinne ja
nauttimaan hyvistä ruoistamme.

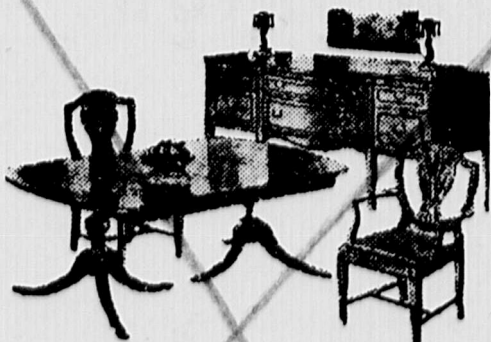
CONGRATULATIONS ON
YOUR 60TH ANNIVERSARY

Fitchburg Screen Plate Co., Inc.

301 SOUTH STREET
FITCHBURG, MASSACHUSETTS

Onnittelumme

saavuttaessa 60. syntymäpäivänsä!

KIDDER & DAVIS

Fitchburgin vanhin
HUONEKALULIIKE

Sisustusta — Koristesuunnittelua

692 - 700 MAIN ST.

FITCHBURG, MASS.

Telephone Fitchburg DI 3-7491

Muistelmia Raivaajan toimintakaudelta

Kun Raivaaja on sivuuttanut kunnioitettavan kuudenkymmenen toimintavuoden, lienee paikallaan pöydällä joitakin väädyksiä tältä taipaleelta. Allekirjoittaja on melkein koko ajan ollut läheisessä kosketuksessa Raivaajan kanssa, sillä lehti oli vasta nelivuotias kun tulin Amerikkaan seitsemäntoista vuotiaana.

Luin kerran Suomen lehdestä sosialidemokraattisen agitaattorin muistelman. Hän oli toiminut Sosialidemokraattipuolueen järjestäjänä torpparien keskuudessa, tarkoituksella auttaa torppareita taistelussa maaparonien hyökkäystoimenpiteitä vastaan. Silloin oli torpparien asema Suomessa kurjaakin kurjempi — häätöjen ym. takia. Sosialidemokraattiseen puolueeseen torpparit luottivat ja yhtyivät jäseneksi tuhatlukuina. Agitaattoria oli pidetty kuin piispa pappilassa: syötetty ja juotettu eikä maksusta puhuttu sanaakaan.

Muutama vuosi torpparien vapautuksen jälkeen — näin agitaattori muisteli — hän meni uudelleen samaan taloon ollessaan puolueen puhujamatkalla. Nyt asiat olivat toisin: sama isäntä istui pöydän takana ja luki "Suometarta", kaikkien vanhoillisin suomalaista sanomalehteä. Työmies-lehti oli vaihdettu Suometareen. Nyt ei agitaattori enää ollut tervetullut taloon — ei annettu työtilaa eikä ruokaa maksuaakaan vastaan. Torppari oli nyt itse isäntä ja hänestä oli tullut sosialidemokraattipuolueen vastustaja, siis saman puolueen joka hänelle oli kovan taistelun kautta vapauden ja itsenäisyyden hankkinut.

Kerron tämän osoitukseksi siitä, kuinka kiittämättömiä me ihmiset olemme.

Jossakin suhteessa tämä sopii myös Raivaajaan nähden. Raivaaja tosin ei ole vapauttanut meitä maaparonien riistosta, mutta se on suorittanut muulla tavalla palvelusta lukijoilleen. Se on monessa suhteessa ollut korvaamaton. Siitä huolimatta moni on kääntänyt selkänsä Raivaajalle näiden monien vuosikymmenien aikana. Osa käänsi selkensä kahden suuren hajaannuksen aikana ja toiset sen jälkeen, kun heistä tuli "taloudellisesti itsenäisiä" loistoautoineen ja asuntoineen. Ei muisteta enää vaikeita aikoja, mitä vieläkin eläisimme, ellei olisi amerikkalaisia työväenliikettä ja työväen sanomalehdistä sitä tukemassa.

Yhtenä tärkeimpänä Raivaajan työnä on ollut lukijain valistaminen ja amerikkalaiseen elämäntapaan tutustuttaminen. Liioittelematta voidaan sanoa, että siinä Raivaaja on ollut päättäväisempi suomalaisia sanomalehtiä pitempi. Ennen Raivaajan perustamista Amerikan suomalaisen siirtolaistyöväestön tietoisuus amerikkalaisesta elämästä oli olematon. Tähän puoleen Raivaaja alkoi kiinnittää huomiota niin poliittisella kuin muullakin alalla.

Eihän meillä kielletä taitamattomina ollut mahdollisuuksia. Amerikkalaisen työväenliikkeen tuntemus oli meillä nollassa. Se oli melkein sellaista osalle Amerikan suomalaisen työväenliikkeen toimitsijoillekin, joka antoi seikkailijoille sekä opportunisteille oivallisen tilaisuuden kalastaa sameassa vedessä henkilöillisten tavoitteitten saavuttamiseksi. Kun tämän kirjoituksen puitteissa ei ole mahdollisuutta laajemmalle selostukselle, niin rajoitun vain kertomaan yhden esimerkin. Joitakin vuosia takaprin tapasin — nyt jo kuolleen — entisen työväenliikkeen toimitsijan, joka suoritti hyvin suurta osaa Keski-Valtioiden suomalaisten työläisten keskuudessa. Kun hän oli muuttanut poliittisen mielipiteensä moneen kertaan — kommunisti ei hän koskaan ollut — hän selitti sen johtuneen siitä kun hän oli monen monta kertaa pettynyt unelmissaan. Hän oli nuorena miehenä innostuksen vallassa ennustanut ja pitänyt varmana, että sosialistinen vallankumous Amerikassa suoritetaan viimeistään vuoteen 1916 mennessä. Hän oli ollut asiantuntijana, että olisi ollut valmis asettamaan päänsä pantiksi. Hän kuoli republikaanina.

Hänen amerikkalaisen elämän "runtemuksensa" ja siitä johtopäätöksen vetäminen tuntui minusta kummalliselta, sillä hänellä oli mahdollisuus tutustua amerikkalaisuuteen, kun hän oli englanninkielisen luku- ja kirjoitustaitoineen. Ainoa selitys tähän lienee se, että hän ei voinut kontrolloida unelmiensa johdosta aiheutuvaa tunteellisuutta.

Ja kuten jo sanoin, tällaisia on ollut keskuudessamme paljon, joiden harhakuvitelmiä vastaan Raivaaja on joutunut taistelemaan.

AKSELE MATTSON, päätoimittaja 1962-1964

"RAIVA AJAN HERRAT -- PUOLUEEN ELÄTIT"

Vaikkakaan tämän kirjoituksen ei ole Raivaajan historian kertominen, niin haluan mainita erästä asiasta mikä on tämän kirjoituksen välittömä sikkona.

Raivaajan kymmenvuotisjulkaisussa viisikymmentä vuotta sitten edesmennyt Santeri Nuorteva kirjoittaa melkein lehden perustamisesta alkaen kansan antaman "Raivaajan herrat" "lempinimen" johdosta, mikä on seurannut Raivaajan toimitusta nämä pitkät vuosikymmenet. Otsikolla "puolueen eläitit", Nuorteva mainitsee, että "kansaa pitää selvänä sanomalehden toimittajien olevan laiskoja, kykenemättä jäseniä, jotka vetävät hyvää palkkaa tekemättä mitään. Tämän vuoksi täysin maksaneen ja vieläpä rääteläksin olevan jäsenen velvollisuus on haukkua toimittajia."

Senjälkeen puolueen eläitien joukkoon yhdistettiin ammattipuhujat ja vieläpä jonkillaista palkkaa nauttivat musiikkimiehetkin. Hekin olivat kansanhaittoja ratsastavia olloita, mutta ei heitä kuitenkaan herroiksi nimetty.

Minua on aina ihmetyttänyt miksi vain Raivaajan toimittajia.

Raivaaja -- Tiistaina, helmikuun 2 p., 1965 - Tuesday, February 2, 1965 **7

jille on annettu herra-nimitys, sillä olihan Työmieheissä, To-verissa ja vieläpä Industrialistissakin sellaisia herrasmiehiä kuin Leo Laukki ja Aku Rissanen sekä Työmieheissä edellisten lisäksi Severi Alanne. Tuskinpa heistä kukaan lienee ojatöissä tai tukkimetsissä työskennellyt.

Herra-nimitys lienee saanut alkunsa i-w-w-läisten Raivaaja kohtaa käydyssä hyökkäyksessä, jossa yhtenä pääjohtajana oli sellainen "proletaari" kuin Leo Laukki. "Raivaajan herrat" oli silloin heidän valtiinaan.

Herra-nimitys kuitenkin ei ole i-w-w-läisten yksinoikeuteen kuuluva, sillä sitä sanaa on viljelty ja viljellään edelleen raivaajalaistenkin keskuudessa. Useimmat siitä kuitenkin käyttävät leikkiläisessä mielessä, mutta kyllä sitä käytetään panetelevassakin tarkoituksessa.

Kun olen nuori niin minulle selitettiin, että Raivaajan toimittajat eivät elä ilman Raivaajaa; jos he joutuvat työstä pois heidät hukka perii. Tällaista lapsellista käsitystä levivästä täysin normaalihenkilöstä, jota allekirjoittaja kovasti ihmetteli.

Palkkakäsymys on myös ihmellinen juttu. Raivaajan toimittajien palkkoja on keuhuttu hirveän korkeiksi. Kun vuonna 1916 itäraannikolle perustettiin "Idän teollisuusyhtiön" niminen sanomalehti, joka eli muutan viikon ajan, yhtenä lehden perustamisestaan sanottiin olleen Raivaajan herrojen korkeat palkat. Asianlaista ei ollut sinnepäinkään, sillä toimittajien palkat oli tavallisen työläisen palkan tasolla, ammatitaitoisien työläisten palkoista puhumattakaan. Nyt ne ovat suhteellisesti samalla tasolla, sillä yksinpä vanhojen rakennusten purkajien palkat ovat korkeammat.

Tässä asiassa meidän ei kuitenkaan tarvitse mennä merta edemmäs kalaan. Kun tämän kirjoittaja v. 1952 tuli Raivaajaan, niin kerran Raivaajan pitkäaikainen johtokunnan jäsen

toimituksessa käydessään yllätehti Raivaajan toimittajille maksettua korkeita palkkoja. "Raivaajan toimittajat elävät nyt jo sosialistisessa yhteiskunnassa", julisti hän juhlallisesti.

Sanoin hänelle etten halua mennä sosialistiseen yhteiskuntaan, sillä nyt teen paljon halvemmalla työtä kuin muualla viimeisen kahdenkymmenen vuoden aikana.

Ylieläjä ei halunnut jatkaa keskustelua.

Monta kertaa olen miettinyt että jos tosiaankin sosialistisessa yhteiskunnassa työläisten työlle annetaan se arvo minkä osa Raivaajan -- ja tämä liene samoin toisissakin Amerikan suomalaisissa työväen piireissä -- toimittajien työlle annetaan, niin eipä sosialistiseen

yhteiskuntaan menemisellä ole mitään kiirettä.

Tasapuolisuuden ja kohtuuden mukaan on sanottava, ettei kaikki ole samanlaisia, vaan suurin osa antaa toimittajien työlle kuuluvan arvon.

Lopuksi haluan omistaa muutamien sanan edesmenneitten toimittajien työlle. Ihailen syvästi heidän kestävyyttään, kärsivällisyyttään sekä pitkämielisyyttä. He suorittivat sellaisen työnpuhous, jonka vain mukana olevat täysin käsittävät.

--A. M.

Patronize
Firms that advertise
in
RAIVA AJA

HYVÄÄ JATKOA 60-VUOTIAALLE

toivottaa

BOSK HAUTAUSKOTI

85 Blossom St.

Fitchburg, Mass.

Puhelin DI 2-3635

Uruilla varustettu kappeli — Yksityinen pysäköintipaikka

CONGRATULATIONS

on your

60th BIRTHDAY!

helen's

381 Main Street
Fitchburg, Mass.

on your

60th BIRTHDAY!

Compliments of

J. G. FLYNN

LINEN SUPPLY

66 Green Street

Tel. DI 3-3622

FITCHBURG, MASS.

DeBONIS the FLORIST

KUKKIA ja LAHJOJA kaikkiin tilaisuuksiin!

715 MAIN STREET

FITCHBURG, MASS.

Telephone DI 5-4327

ONNITTELEMME RAIVA AJAA!

OLIVER FURNITURE COMPANY

KUSTAA ja WALTER RAUTIO

Laajin riippumaton suomalainen
HUONEKALULIIKE maailmassa —
"Kuusamoila", Fitchburgissa, Mass.

RAIVA AJALLE

Onnittelumme

saavuttaessa 60. syntymäpäivänsä!

TO ALL OUR FRIENDS

CONGRATULATIONS AND BEST WISHES

Cleghorn Credit Union

7 FAIRMOUNT PLACE

RAIVA AJALLE ONNITELUMME

saavuttaessa

60. syntymäpäivänsä!

PATARI OIL CO.

(High- ja Mechanic-katujen kulmassa)

FITCHBURG, MASS.

PUHELIN DI 3-3427

RASVAUSTA
AUTOPESUA

KAIKENLAISTA
POLTTOÖLJYÄ

HUOLTOASEMA

— VARMA JA NOPEA PALVELU —

Quincy, Mass.

Puhelintieto

MRS. HILDA HILL o.s. Paak-
konen, 79 ikäinen, kuoli koto-
naan 13 Kent Street viime per-
jantaina lyhyen sairauden jäl-
keen. Hän oli asunut Quincyssa
50 vuotta.

Mrs. Hill oli syntynyt Kars-
tulassa, Suomessa. Mieheensä
Henry Hill kuoli joitakin vuo-
sia sitten. Suremaan jäi kaksi
tytärtä perheeseen, Mrs. Kaa-
rina Chapman Mitchell, Wake-
fieldistä ja Mrs. Aini M. John-
son, Quincyssa, 3 lastenlasta
ja 10 lastenlastenlasta.

Hautajaiset pidettiin maanan-
tina Hanellin hautauskodista.
Pastori Keijo Aho toimitti se-
remoonin. Haudattiin Mt. Wol-
lastonin hautausmaahan.

RAIVA AJALLE ONNITTELUMME

saavuttaessa

60. syntymäpäivänsä!

CITY BOTTLING WORKS

180 MECHANIC ST. FITCHBURG, MASS.
Tel. DI 3-9135

PLANT AND HOME DELIVERY SERVICE

Onnittelemme 60-vuotista

RAIVA AJAA!

Jatkuvaa menestystä!

LAKSO CO., INC.

47 Ashby State Rd., Fitchburg, Mass.

Raivaajan kustannustoiminta v. 1905 - 1954

Jotkut saattavat nykyään hy-
mähtää kun puhutaan Raiva-
ajan tekemästä kulttuurityöstä.
Mutta se ei suinkaan ole tyh-
jää puhetta.

Kirjallisuus ja taide ovat ai-
na olleet tunnustettuja kult-
tuuritoiminnan merkkejä. Ovat
sitä edelleenkin. Ja kumpaakin
on Raivaajan piirissä harjoitet-
tu varsin voimakkaasti.

Päitsi suurta kirjakauppaa
josta suomalaiset saivat aina
käsiinsä aikakauden merkittä-
vimmat teokset, sekä kaunokir-
jallisuuden että ajankohtaisen
aatteellisen kirjallisuuden rin-
tamalta, Raivaaja jo heti ilmes-
tymisensä alkuaikojista lähtien
alkoi harjoittaa myöskin kus-
tannustoimintaa.

Raittius ja yhteiskunta

Jo v. 1905 painettiin monta
kirjaa, ne koskettivat silloin
ajankohtaisia kysymyksiä elä-
mänkatsomuksen ja politiikan
alalta, samoin raittiuskysymyk-
sistä. On erikoisesti muistetta-
va että suomalaisten henkinen
ylösnohuus alkoi nimenomaan
siitä oivalluksesta että meidän
on päästävä irti väkijoumista.
Nuorempi polvi ei lainkaan tie-
dä kuinka vakava tämä kysy-
mys silloiselle siirtolaisväestölle
oli. Taavi Tainio julkaisi 1905
kirjansa Juoppouden syistä. Sa-
ma tekijä kirjoitti myöskin So-
sialistinen kirkkumies ja Yhteis-
kunnallista raivauskirjallisuut-
ta.

Käännöskirjallisuutta

Itsenäisten teosten rinnalla jul-
kaistiin ja suomennettiin run-
saasti tunnettujen kirjailijoi-
den teoksia, pääasiassa tieten-
kin sehlaisia, joiden teoksissa
oli yhteiskunnallista julistusta ja
epäkohtien esilletuomista. Esim.
mainittakoon vain muutamia:
Leo Tolstoi, Upton Sinclair,
Jack London, Maxim Gorkij ja
vapaa-ajattelun silloinen tuli-
nen julistaja Robert Ingersoll.

Alkuperäisteoksia

Omia teoksiaan ovat Raiva-
ajan pajan kautta tuoneet julki-
suuteen monet senaikaiset tun-
netut suomalaiset. Aku Päiviö
julkaisi v. 1907 runokirjan:
Ovella. Moses Hahl: Alkuoppi
Lapsille ja Alex Halonen: So-
sialismin perusteet.

Edelleen mainittakoon Matti
Herneshuhta, Pasi Jääskeläi-
nen, Mikko Uotinen, Matti
Hendrickson, Leo Laukki, jot-
ka nähdään painatuslistalla v.
1908-1910.

Santeri Nuorteva julkaisi
1914 Englantilais-suomalaisen
sanakirjan, jota ostettiin pal-
jon, ja joka oli tällalaisten suo-
malaisen käytössä ensimmäi-
sen sanakirja, ensimmäisiä te-
oksia tältä alalta.

Anton Huotari julkaisi v.
1915, ihanneliiton ja nuorisoi-
kasvatuksen voimavuosina tar-
peellisen: Ihanneliittotyön opas.
Se painettiin samana vuonna
jolloin Raivaaja täytti ensim-
mäisen kymmenvuotensa.

Historiaa suomalaisista

F. J. Syrjällä kirjoitti 1926
Historian aiheita Amerikan suo-
malaisesta työväenliikkeestä.

Mooses Hahl julkaisi 1927
Maansa hylkimä, romaani Ame-
rikan suomalaisista.

Elis Sulkanen on julkaissut
Raivaajan välityksellä kolme
kirjaa: Komiteerin politiikan
vararikko, jonka Sulkanen toi-
mitti.

V. 1946 Sulkanen kirjoitti:
Pysyvä rauha vai ihmiskunnan
tuho, yhdessä A. Halosen kans-
sa.

V. 1951 Sulkanen julkaisi laa-
jan teoksen: Amerikan suo-
malaisen työväenliikkeen historia.

V. 1934 Henry Askeli, luon-
taisen elämänjärjestyksen inno-
kas profeetta, julkaisi Syö-
käämme oikein.

Samana vuonna kustannet-
tiin John I. Kolehmainen suo-
malaisen siirtolaisuus Norjas-
ta Amerikkaan.

Raivaajalla on merkittävä
osuus sotien jälkeisissä, suo-
melle vaikeissa oloissa julkais-
tuun kirjaan joka selvittää
Suomen ulkopoliittikka toisen
maailmansodan aikana, profes-
sori John Wuorisen toimitta-
mana. Kirjan on kirjoittanut
eräs hyvin tunnettu suomalai-
nen valtiomies, mutta sillois-
sa olosuhteissa hänen nimeään
ei voinut sellaiseen asiakirjaan
liittää. Raivaajan avulla teos
toimitettiin myöskin englannin-
kielellä, että amerikkalainen
yleisö voisi tutustua suomalai-
sen silloiseen vaikeaan histo-
riaan.

Eero Pulli on kirjoittanut
Amerikan suomalaisista monta
kirjaa. V. 1940 hän julkaisi
Raivaajan kustannuksella: Sota
Pohjan perillä, joka kuvailee
Suomen sotaa.

Raivaajan historiaa

Viimeiset kirjat Raivaajassa
painettiin varsinaisesti v. 1954.
Silloin ilmestyivät Raivaaja 50
vuotta, juhla julkaisu, ja John
I. Kolehmainen: Sow the Gol-
den Seed. Kirja jossa prof.
Kolehmainen selostaa Raiva-
ajan vaiheita puolen vuosisadan
aikana.

SAWYER FUNERAL HOME

12 Brook Street Fitchburg, Mass.

Puhelin DI 5-4324

Congratulations

and

Best Wishes

on your

60th

Anniversary!

INDEPENDENT LOCK CO.

35 Daniels St. Fitchburg, Mass.

Olga Longin keittokirjaa myy-
tiin aikoinaan erittäin runsas-
ti. Ja monia muita kirjoja, jot-
ka tässä eivät ole tulleet maini-
tuksi. Raivaajan julkaisemien
aikakausjulkaisujen, näytel-
mien ja lentolehtisten määrä
on niin runsas että pelkkään
muistitietoon nojaten sitä on
mahdoton luetella. Tässä yh-
teydessä on jälleen valittu
todettava se ennenkin todettu
seikka että paljon arvokasta
historiatietoutta on mennyt aut-
tamattomasti hukkaan sen ta-
kia että suomalaiset eivät ole
lainkaan pitäneet minkäänlais-
ta arkistoa.

Muita julkaisuja

Kuukausijulkaisuna toimitet-
tiin v. 1907-1921 Sakeniä.
Puolikuukausittain Nykyaika v.
1921-1937.

Raivaajan Joulu 1950.

Vuosijulkaisuna ilmestyivät
Sydänkesä, v. 1951.

Olivia Hautamäki

Eikä meidän sovi unohtaa si-
täkään että vielä viime vuo-
na painettiin Raivaajassa Oli-
via Hautamäen omakohtaiset
muistelmat pikkukirjaseksi
koottuna. Tekijä kustansi kir-
jansa ja luovutti kaikki siitä
saadut tulot Raivaajan hyväk-
si. Teko joka vielä antoi vähä-
dyksen siitä hengestä joka on
juuri painumassa maan rakoon
viimeisten uranuurtajien kans-
sa.

Katsellessa ja käännelessä
näitä vanhoja, joskin puuttel-
lisiä ja aukkoja täynnä olevia
arkistoja, en voi olla tuntemat-
ta kunnioitusta sitä vanhaa
kaarta kohtaan joka kaiken tä-
män loi parhaimpina vuosinaan
vain siksi että se tunsu lopu-
tonta hengen nälkää. Sitä hen-
kistä kaipuuta joka on ainoa
mikä on kaiken edistyneen ja
kaiken kulttuurin maailman
luonut.

- L. I.

VICTOR ANNALA, Raiva-
ajan johtokunnan minivuori-
nen presidentti.

Congratulations

on your

60th

Anniversary!

HEDSTROM-UNION COMPANY

Manufacturers of

BABY and DOLL CARRIAGES
WHEEL TOYS - CHILDREN'S
FURNITURE - VELOCIPEDS

FITCHBURG, MASSACHUSETTS

Congratulations

on your

60th

Anniversary!

FITCHBURG PAPER COMPANY

and

DIVISION OF LITTON INDUSTRIES

Fitchburg, Mass.

***Kansanvallan ja kansan kokonaisetujen
ymmärtämisessä on kansan
hyvinvoinnin pohja***

Onnittelut RAIVAAJALLE sen

60-vuotispäivänä

GENERAL ELECTRIC COMPANY

Fitchburg Works

***TERVEHDYS JA
PARHAIMMAT ONNITTELUT***

RAIVAAJALLE

OTAMME TALLETUKSIA VASTAAN MYÖS POSTITSE!

Worcester North Savings Institution

All deposits insured in full.

DEPOT SQUARE - FITCHBURG, MASS.

TYÖLÄISTEN LUOTTOYHDISTYS

1914

1964

Onnittelemme

RAIVAAJAA

60-vuotispäivän johdosta!

*Samalla lausumme kiitokset siitä suuriarvoisesta työstä,
jota Raivaaja on tehnyt kansanvaltaisten aatteiden edistäjänä.*

Raivaajan saavuttaessa 60. ilmestymisvuotensa, sopii mainita että Työläisten Luottoyhdistys on Raivaajan lapsi, Raivaajan yhteiskunnallinen näkökanta loi pohjan liikkeemme perustamiselle. Sen henkilö- ja lukijakunta oli perustamassa Luottoyhdistystämme, muodostivat sen toimitsijat tukivat ja auttoivat sen kasvua ja kehitystä yhdeksi menestykselliseksi Amerikan suomalaisten perustamaksi pankkiliikkeeksi, joka viimeisen 50 vuoden aikana on ollut suurena apuna jäsenistölleen.

Kannattaa säästää Luottoyhdistyksessä

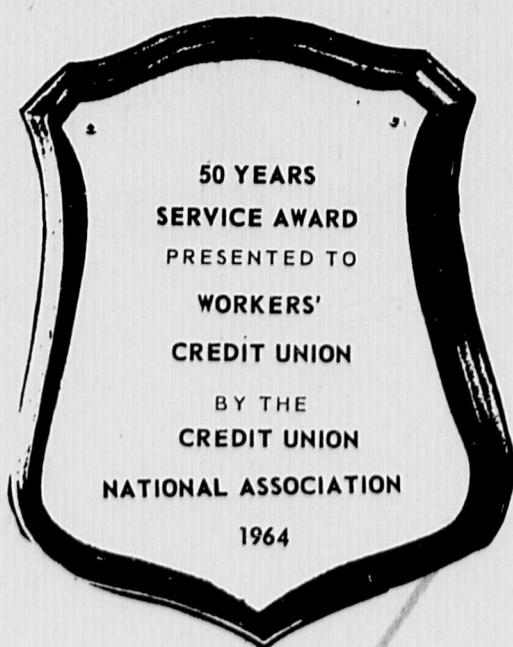
Maksamme nykyään

4¹/₂ prosenttia

Yksityinen tallettaja voi sijoittaa \$10,000 asti. -- Yhteiset (Joint) tallettajat \$20,000 asti. -- Kertyneet dividendit saa lisätä säästönsä rajoittomasti.

JOHTOKUNTA:

Eino A. Tofferi, presidentti; John Heikkinen, varapresidentti; Sävele Syrjälä, sihteeri; J. Gustav Laakso, rahastonhoitaja; Herbert Ruotsala, apulaisrahastonhoitaja; Erkki Koutonen, Weikko Hill, Lauri Jokinen, Arne E. Oksanen, Fabian Raatikainen, Lauri Rajala, Ahti Wiita, Turo Hallfors, Arno J. Hangas.

Kaikki talletukset täydellisesti vakuutettu

WORKERS' CREDIT UNION

48 WALLACE AVENUE

FITCHBURG, MASS.